

BRONISŁAW JASICKI

(1907–1992)

Bronisław Jasicki urodził się 12 stycznia 1907 roku w Sporyszu na Żywiecczyźnie. Tam też spędził dzieciństwo. Ojciec był nauczycielem w miejscowej szkole. W 1924 roku uzyskał świadectwo dojrzałości po ukończeniu Gimnazjum Matematyczno-Przyrodniczego w Żywcu. W tymże roku rozpoczął studia na Uniwersytecie Jagiellońskim, studiując nauki przyrodnicze na Wydziale Filozoficznym. Absolutorium uzyskał w roku 1929, a w cztery lata później, po zdaniu egzaminu państwowego, dyplom nauczycielski, uprawniający do nauczania w szkołach średnich. W trakcie studiów Bronisław Jasicki uczęszczał na wykłady prof. Juliana Talko-Hryniewiczza. Profesor zauważył jego autentyczne zainteresowanie antropologią i zaproponował Bronisławowi Jasickiemu stanowisko młodszego asystenta przy Katedrze Antropologii.

W 1931 roku Bronisław Jasicki na podstawie pracy pt. *Trwanie życia górali polskich od r. 1881 do 1925*, napisanej pod kierunkiem prof. Juliana Talko-Hryniewiczza, uzyskuje tytuł doktora filozofii UJ. Tego typu badania nie leżały jednak w zakresie zainteresowań Bronisława Jasickiego. Po uzyskaniu doktoratu podjął tematykę związaną z rozwojem ontogenetycznym człowieka. Po wybuchu drugiej wojny światowej, Zakład Antropologii został zlikwidowany latem 1940 roku. W trakcie wojny przez krótki okres czasu pracował jako robotnik niewykwalifikowany w firmie budowlanej, a następnie w Institut für Fleckfieber jako pracownik techniczny na oddziale zakaźnym. Tuż po zakończeniu wojny powrócił do pracy na Uniwersytecie Jagiellońskim. W styczniu 1946 roku habilitował się na podstawie pracy *Dynamika rozwojowa męskiej młodzieży szkolnej Krakowa*. W 1948 roku Bronisław Jasicki został mianowany adiunktem, a w trzy lata później adiunktem habilitowanym. W 1956 roku uzyskał stanowisko docenta, w 1963 roku tytuł profesora nadzwyczajnego, a w roku 1972 profesora zwyczajnego antropologii. W latach 1965-1976 prof. Bronisław Jasicki kierował Zakładem Antropologii UJ. Pełnił także funkcję dyrektora Instytutu Zoologii UJ w latach 1967-1970. Prowadził wykłady z antropologii na Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie, na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Był także związany z Wyższą Szkołą Wychowania Fizycznego w Krakowie, gdzie w 1954 roku został mianowany kierownikiem Katedry Biologii i Antropologii, którą zorganizował, a w roku 1959 został wybrany rektorem tejże uczelni. W 1965 roku zrezygnował z działalności na krakowskiej WSWF, poświęcając się całkowicie pracy na Uniwersytecie Jagiellońskim. Jako uczeń Juliana Talko-Hryniewiczza był kontynuatorem i pionierem nowatorskich badań ontogenetycznych. Prof. Bronisław Jasicki kierował ponad 190 pracami magisterskimi i był promotorem 17 prac doktorskich.

Prof. Bronisław Jasicki był człowiekiem wszechstronnie wykształconym. Interesował się malarstwem, które sam z pasją uprawiał. Jego szczególnie ulubioną techniką była akwarela i rysunek. Malował głównie krajobrazy górskie a także zabytki kultury. Gromadził również rzeźby twórców ludowych, a zwłaszcza świątki. Zbierał ceramikę z różnych regionów Polski. Kochał polski krajobraz, szczególnie góry, gdzie spędzał większość wolnego czasu. Prof. Bronisław Jasicki zmarł w Żywcu, dnia 19 listopada 1992 roku. Został pochowany na cmentarzu Rakowickim w Krakowie 1 grudnia 1992 roku.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

Zainteresowania naukowe prof. Bronisława Jasickiego były zróżnicowane, skupiały się głównie wokół rozwoju dzieci i młodzieży. Pod jego kierunkiem organizowane były bada-

nia antropometryczne dzieci Krakowa i jego okolic, żywiecczyzny (Żywiec, Koszarawa, Kamesznica, Węgierska Górka, Soblówka i inne) oraz Nowego Sącza. Zaowocowały one szeregiem prac naukowych opartych na bardzo bogatym materiale badawczym. Szczególnie interesowały profesora zmiany proporcji i masy ciała związane z okresem przedpokwitaniowym. Zjawiska obserwowane i opisane przez prof. Bronisława Jasickiego w pracy pt. *Zjawisko dojrzewania a wysokość ciała u chłopców*, opublikowanej w 1948 roku, stały się przedmiotem dyskusji antropologów z krajów anglosaskich dopiero w 7 lat później.

Dwukrotnie (w latach 1959/1960 oraz 1962) Bronisław Jasicki wziął udział w polsko-egipskich wyprawach antropologicznych, podczas których prowadzono badania młodzieży i ludności dorosłej w rejonach nadbrzeżnej pustyni zachodniej (Marsa Matruch, Sollum, Sidi Barani), w dolinie Nilu oraz w niektórych oazach (Siwah). Bronisław Jasicki uczestniczył również w prowadzonych przez Zakład Antropologii badaniach ludności zamieszkującej tereny Górnego Śląska. Efektem pracy było opracowanie i wydanie zdjęcia antropologicznego.

Zajmował się również zjawiskiem trendu sekularnego na podstawie bogatego materiału antropometrycznego dzieci i młodzieży z Żywca. Dużą uwagę poświęcał prof. Bronisław Jasicki zróżnicowaniu człowieka współczesnego, czego dowodem jest kilka prac dotyczących struktury antropologicznej górali zachodnich i Pogórzan. W napisanym przez pracowników Zakładu Antropologii UJ podręczniku antropologii prof. Bronisław Jasicki opracował trzy rozdziały: *Stanowisko człowieka wśród kręgowców*, *Zróżnicowanie cech człowieka na tle ich zmienności u Naczelnych* oraz *Rozmieszczenie współczesnych ras ludzkich* (*Zarys antropologii* 1962).

NAJWAŻNIEJSZE PRACE

Dynamika rozwojowa męskiej młodzieży szkolnej z Krukowa, „Prace i Materiały Antropologiczne” 1938, t. 1, s. 1-234.

Dalsze badania nad dynamiką rozwojową młodzieży szkolnej, „Prace i Materiały Antropologiczne” 1948, t. 2, nr 2.

Zjawisko dojrzewania a wysokość ciała u chłopców, „Przegląd Antropologiczny” 1948, nr 15.

Zarys antropologii, Warszawa 1962.

Monografia antropologiczna Żywiecczyzny, „Zeszyty Naukowe UJ” 1986, *Prace Zoologiczne*, z. 31.

BIBLIOGRAFIA

Sikora P., *80-lecie urodzin profesora dra hab. Bronisława Jasickiego*, „Przegląd Antropologiczny” 1986, t. 52, nr 1-2, s. 3-6.

Sikora P., Kosydarski A., *Wspomnienie o prof. dr Bronisławie Jasickim*, „Karta Groni” 1993, nr 17.

Sikora P., *Bronisław Jasicki (1907-1992)*, „Zeszyty Naukowe UJ” 1995, *Prace Zoologiczne*, z. 41, s. 9-11.

